

Sigimiselundkondade kogumine 2017. a jaanuaris-veebruaris kütitavatelt metsseaemistelt

Taust

Analoogne metssigade viljakuse uuring viidi jahimeeste abiga Eestis läbi 2009/2010 talvel ning selle tulemusi kajastav aruanne on leitav Keskkonnaagentuuri võrgulehelt (<http://www.keskkonnaagentuur.ee/failid/Metssigade%20viljakus%202010.pdf>).

Võrreldes 2010. aastaga on tänaseks metssea asurkonna seisund kardinaalselt muutunud. Alates 2014. a sügisest asurkonnas levinud sigade Aafrika katku (SAK) poolt põhjustatud kõrge suremuse ja katku epideemia peatamiseks rakendatud intensiivsema kütamise tulemusena on metssea asustustiheduses suures osas Eestis drastiliselt langenud ning muutunud on ka asustusstruktuur. Võrreldes varasemaga on olulised piirangud seatud ka metssigade lisaõõtmisele. Suure tõenäosusega on eelpool nimetatud muutused olulist mõju avaldanud ka metssigade viljakusnäitajatele, mis omakorda võivad sõltuvalt aset leidnud muutuste ulatusest piirkonniti oluliselt erineda.

Eesmärk

Kogutud materjali põhjal määratakse erinevad Eesti metsseaasurkonna potentsiaalset viljakust iseloomustavad näitajad: vanusegruppide lõikes loodete ja tiinuse kollaskehade arv emasloomade kohta (pesakonna suurus), sigimises osalevate emasloomade osakaal populatsioonis, suguküpsuse saavutamise aeg, loodete sooline jaotumus, ligikaudne viljastamise aeg ja prognoositav sünniaeg. Uuringu tulemusi kasutatakse metssea asurkonna juurdekasvu ja kütamisvajaduse prognoosimisel.

Juhis proovide kogumiseks

Kõikides jahipiirkondades, kus 2017. a 10. jaanuarist kuni veebruari lõpuni metsseaemiseid kütatakse, on soovitatav võtta sigimiselundkond kokku kuni kolmelt kütitud emiselt (üks proov kütitud emispõrsalt, üks kütitud kesikemiselt ja üks täiskasvanud emiselt). Eelnevatele teadmistele tuginevalt ei ole proovide kogumine enne 10. jaanuari mõttekas, sest tulenevalt emiste viljastamise ajalisest jaotusest võib varem kütitud loomade hulka sattuda olulisel määral selleks ajaks veel viljastamata isendeid. Proovi võtmisel tuleb järgida samu nõudeid, mis teistegi suurulukitel puhul. Oluline on, et proovi võtmise käigus ei vigastataks emakaseina ning võetakse ka mõlemad munasarjad, jättes need emakaga ühendusse. NB! Põdraga võrreldes on metssea emakasarved oluliselt pikemad, seepärast tuleb olla proovi võtmisel väga

tähelepanelik. Kütitud emistelt, kellelt kogutakse sigimiselundkond, tuleks vanuse täpseks määramiseks ja isendi keha kasvu hindamiseks võtta ka alalõualuu. Proovi juurde tuleb lisada täidetult ka vastav ankeet (esitatud järgmisel lehel). Proovid säilitada sügavkülmas. Kogutud materjal tuleks edastada Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakonnale hiljemalt 1. aprilliks 2017. Eelistatult võiks kogutavad proovid kokku koondada valdavalt maakondlikes jahindusklubides asuvasse ulukite bioproovide hoiustamiseks mõeldud külmikutesse (selliste olemasolul) või proovide üleandmise koht ja aeg jooksvalt kokku leppida (Keskkonnaagentuuri kontaktandmed: Aadress: Rõõmu tee 2, Tartu 51013; Tel. (+372) 7 339 149; E-mail: ulukiseire@envir.ee). SAK positiivseks osutunud isendite proove palume mitte edastada.

METSSEA SIGIMISORGANITE LIPIK

Võta metssealt emakas koo munasarjadega.

Säilitada üleandmiseni sügavkülmutatult.

TÄIDAB JAHIMEES:

Maakond.....Loa nr.....

Jahipiirkond.....

Kuupäev.....

Karjas..... või üksik.....(märgi tärniga)

Karja koosseis:põrsast/.....vanemat looma
(Märgi kütitud loomaga koos nähtud põrsaste ja vanemate
loomade arv sh isend kelle kohta proov esitatakse)

Kütitud isendi kaal (kg, kui kaaluti).....

(Alakriips sobivale: *täiskaal / lahangukaal naha, kootide ja peaga /
nahaga, kuid kootideta ja peata / nahata lihakeha kaal / ei kaalutud*)

Lisainfo: tel. (+372) 7 339 149 või ulukiseire@envir.ee

Keskkonnaagentuur, eluslooduseosakond

Rõõmu tee 2, 51013 Tartu

METSSEA SIGIMISORGANITE LIPIK

Võta metssealt emakas koo munasarjadega.

Säilitada üleandmiseni sügavkülmutatult.

TÄIDAB JAHIMEES:

Maakond.....Loa nr.....

Jahipiirkond.....

Kuupäev.....

Karjas..... või üksik.....(märgi tärniga)

Karja koosseis:põrsast/.....vanemat looma
(Märgi kütitud loomaga koos nähtud põrsaste ja vanemate
loomade arv sh isend kelle kohta proov esitatakse)

Kütitud isendi kaal (kg, kui kaaluti).....

(Alakriips sobivale: *täiskaal / lahangukaal naha, kootide ja peaga /
nahaga, kuid kootideta ja peata / nahata lihakeha kaal / ei kaalutud*)

Lisainfo: tel. (+372) 7 339 149 või ulukiseire@envir.ee

Keskkonnaagentuur, eluslooduseosakond

Rõõmu tee 2, 51013 Tartu